

4 RELIGION, POLITIKK OG VERDEN

PENGEBØNN: En tigger strekker fram et pappkrus i Oslo sentrum.

Foto: Berit Roald./NTB scanpix

Får hjelp i storbyer

OVERNATTING: Kirkens Bymisjon og Røde Kors samarbeider om et overnattingscenter for fattige tilreisende. For 15 kroner kan de overnatte på feltseng i Tøyenkirken. Foto: Aleksander Andersen/NTB scanpix

Tiggerstøtte er ikke trekkplaster

TIGGERHJELP: Regjeringen gir frivillige organisasjoner pengestøtte for at de skal hjelpe utenlandske tiggere, men hjelpetiltakene frister ikke flere tiggere til å komme til Norge.

BJØRGULV K. BJÅEN

bjbj@vl.no

Kartleggingen Justisdepartementet bestilte er klar:

Ordningen med humanitær støtte til reisende EØS-borgere som tigger i Norge, bidrar ikke til økt tigging i norske gater.

Konklusjonen leveres av to forskere fra Oslo Met som har gått grundig inn i ordningen som ble etablert av Stoltenberg-regjeringen, og videreført av Solberg-regjeringen. Posten på statsbudsjettet bærer navnet *Tilskuddsordningen for humanitære tiltak til tilreisende EØS-borgere som tigger*, og forvaltes av Justisdepartementet.

Støtteordningen var et politisk kompromiss i den rødgrønne regjeringen, og første utdeling fant sted i 2013. Det er i hovedsak frivillige organisasjoner som etter søknad får penger til ulike tiltak (se egen sak), men kommuner og fylkeskommuner kan også søke.

Stabilt antall. Oslo Met-forskerne Are V. Haug og Ada I. Engebriksen skriver i rapporten at den statlige hjelpeordningen ikke er noe trekkplaster. Tiltakene «gjør livssituasjonen til tiggerne lettere i Norge» og kan «selvfølgelig bidra til at de heller kommer tilbake hit enn andre steder». Videre viser de til rapporter og erfaringer fra de

TIGGERE

➤ **Evalueringen fra Oslo Met baserer seg på kvalitative intervju og på dokumenter som søknader og rapporter.**

➤ **Følgende personer ble intervjuet: ansatte og ledere ved tiltakene, kontaktpersoner i kommunene der kommunen var involvert, politimestere og brukere av tiltakene.**

➤ **Forskerne har gjort 39 intervjuer med representanter for frivillige organisasjoner og det offentlige, og 26 intervjuer med gatetiggere og bladselgere.**

frivillige organisasjonene forteller at «antallet tiggere i hovedsak har vært stabilt eller synkende, og at det kom tiggere til Norge før tiltakene ble igangsatt».

Fra Romania. – Det tyder på at tiltakene ikke i seg selv opprettholder tigging. Et viktig moment her er at denne gruppen personer i all hovedsak ikke er kvalifisert for norsk arbeidsliv og har få alternativer til tigging for å tjene til livets opphold, skriver de to.

Forskerne sier at tiggerne i hovedsak er fattige rumenere som på grunn av mangel på arbeid i Romania må ty til tigging og andre former for gatearbeid i Norge og resten av Europa for å forsørge seg og sine nærmeste.

Mindre søppel. Haug og Engebriksen mener at de humanitære tiltakene som tilbys de tilreisende bedrer tiggernes generelle livssituasjon i Norge – og har i tillegg «flere gode effekter for samfunnet»:

– Det meldes om at det er mindre offentlig søppel, mindre samling av folk på enkelte steder, mindre ulovlig overnatting ute.

Hele året. Dette bilde bekreftes av Øystein Reinhardt, daglig leder i Kirkens Bymisjon Kristiansand. Sammen med Røde Kors og Frelsesarmeen driver Bymisjonen

et sanitær- og nødovernattings-tilbud for tiggere i sørlandsbyen.

– Enkle humanitære tiltak som dette er med på å forbedre forholdene til denne gruppen betraktelig. Sanitæranlegget er åpent hele året og er en enkel brakke med dusj og toalett. Nødovernattingsstilbudet er åpent i vintermånedene når det kan bli veldig kaldt å sove utendørs, skriver Reinhardt i Bymisjonens årsmelding for 2017.

Mindre konflikt. Bymisjonslederen i Kristiansand peker også på andre gevinster:

– Tiltakene har ifølge politiet hatt en positiv effekt på konfliktbildet i byen, det samme erfarer vi som jobber med målgruppen.

Politi og involverte kommuner mener også at hjelpetiltakene gir dem bedre oversikt og kontroll over gruppa, deres problemer og behov, viser evalueringen som Justisdepartementet bestilte i fjor.

Flere år. Organisasjonene som søker penger fra ordningen mener den har én stor svakhet, man må søke om penger hvert år. Evalueringen avdekker at organisasjonene ønsker at støtten skal gis for flere år av gangen slik at man kan planlegge for kontinuitet.

I fjor ble det utlyst – og fordelt – 21,2 millioner kroner. I år reduserte Justisdepartementet potten til 12,9 millioner.

TILTAK: Tilbyr overnatting, sanitært tilbud, matutdeling og jobbveiledning.

BJØRGULV K. BJÅEN

bjbj@vl.no

22 tiltak fikk i 2016 støtte fra *Tilskuddsordningen for humanitære tiltak til tilreisende EØS-borgere som tigger* – og 21 er med i evalueringen fra Oslo Met. Tiltakene ble gjennomført i åtte byer og av mange organisasjoner:

➤ Syv prosjekter i Oslo tilbød overnatting, sanitært tilbud, matutdeling og veiledning. Disse ble driftet av Stiftelsen Kirkens Bymisjon, Røde Kors, Frelsesarmeen, Stiftelsen Evangeliesenteret og Caritas.

➤ Tre tiltak i Trondheim tilbød overnatting og sanitært tilbud, vask og bytte av klær samt arbeidstrening og ble driftet av Kirkens Bymisjon, Frelsesarmeen og Røde Kors.

➤ Tre tiltak i Bergen tilbød overnatting og rådgiving, og ble drevet av Kirkens Bymisjon, Stiftelsen Robin Hood Huset og Caritas.

➤ Ett tiltak i Kristiansand tilbød nødovernatting og sanitært tilbud og ble drevet av Kirkens Bymisjon, Kristiansand kommune, Vest Agder Røde Kors og Fra Tiggerkopp.

➤ Ett tiltak i Haugesund/Haugalandet tilbød overnatting og sanitært tilbud og ble driftet av Kirkens Bymisjon.

➤ Ett tiltak i Stavanger med sanitæranlegg ble drevet av Frelsesarmeen.

➤ Ett tiltak i Tønsberg med et sanitært tilbud på Trettepletten Camping for romfamilier og ble driftet av Røde Kors.

➤ Ett tiltak i Drammen om helårsovernatting som ble drevet av Kirkens Bymisjon.